

ŽUPAN

Številka: 007-0007/2015
Datum: 11.5.2015

**OBČINSKEMU SVETU
OBČINE TRŽIČ**

**ZADEVA: STRATEGIJA RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINI TRŽIČ –
PRIHODNJA UREDITEV OPRAVLJANJA LOKALNE
GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE**

V skladu z 9., 18. ter 95. členom Statuta Občine Tržič (Uradni list RS, št. 19/2013) vam pošiljam v obravnavo in sprejem točko:

**STRATEGIJA RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINI TRŽIČ –
PRIHODNJA UREDITEV OPRAVLJANJA
LOKALNE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE**

V skladu z 21. členom Statuta Občine Tržič in 53. členom Poslovnika Občinskega sveta Občine Tržič bodo kot poročevalci na seji Sveta in delovnih teles sodelovali:

- Mag. Mojca Aljančič, vodja UGGJS
- Sebastijan Zupanc, direktor Komunala Tržič d.o.o.

PREDLOG SKLEPA:

1. Občinski svet se seznani, da se Deponija Kovor z 31.12.2015 zapre.
2. Občinski svet nalaga občinski upravi, naj pripravi in izvede vse potrebne postopke za izbor novega izvajalca javnih gospodarskih služb obdelave in odlaganja.

**mag. Borut Sajovic
ŽUPAN**

O B R A Z L O Ž I T E V:

Komunala Tržič d.o.o. opravlja dejavnost ravnanja z odpadki na področju Občine Tržič, ki zavzema 155,4 km² površine in ima 29 naselji s skupno cca. 15.000 prebivalcev. Občinski svet Občine Tržič je leta 2010 sprejel sklep, da lahko Komunala Tržič na odlagališču nenevarnih odpadkov Kovor odlaga odpadke iz drugih občin in tako zadosti takratnemu pogoju za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča (v nadaljevanju OVD). Kot upravljavec odlagališča nenevarnih odpadkov v Kovorju je Komunala Tržič še istega leta vložila vlogo za pridobitev OVD, ki so ga po večletnih zapletih naposled 27. 12. 2012 tudi pridobili. V OVD je določeno, da je veljavnost dovoljenja za to odlagališče 10 let, vendar, da se lahko odlaga odpadke najdlje do 31. 12. 2015.

Odlagališče do zaključka obdobja dovoljenega za odlaganje ne bodo uspeli v celoti zapolniti, ker so pričeli z odlaganjem odpadkov iz drugih občin relativno pozno od sprejema sklepa Občinskega sveta Občine Tržič in ker količine odpadkov za odlaganje v Sloveniji upadajo. Kljub veliki angažiranosti za pridobitev zadostnih količin odpadkov in nižanje cene odlaganja odpadkov je pričakovati, da bo odlagališče ostalo nezapolnjeno za cca 20.000 do 25.000 ton odpadkov.

Za odločanje Občinskega sveta smo proučili možnost ali zaprositi Agencijo RS za okolje za podaljšanje dovoljenja za odlaganje odpadkov ali preprosto nezapolnjeno odlagališče zapreti in v ta namen pripravili analizo prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti.

Odlagališče po 31. 12. 2015 zapremo

Občina Tržič je leta 2010 prebivalcem KS Kovor obljubila, da se bo odpadke iz drugih občin odlagalo le pet let in sicer do konca leta 2015. Posledično je tudi OVD upošteval to dogovorjeno omejitev in kljub 10 letni veljavnosti predvideva zaključek odlaganja odpadkov 31. 12. 2015. Količine sprejete in odložene so manjše od prvotno načrtovanih, zaradi pozne pridobitve OVD (dve leti kasneje) in nezapolnjeno odlagališče se zapre. Za spremembo dogovora bi bilo potrebno opraviti ponovno politično razpravo in krajanom KS Kovor predstaviti zakaj je potrebno podaljšanje obdobja odlaganja odpadkov.

PREDNOSTI:

- Razbremenimo KS Kovor transporta, ki izvira iz dovoza odpadkov iz drugih občin.
- Zmanjšajo se vplivi na okolje (smrad, odpadki, ki jih prenaša veter).
- Javnost ne bo več razdeljena z vprašanjem ali še odlagati odpadke iz drugih občin ali ne več. S tem bi se tudi odpravili razlogi za obstoj Civilnih iniciativ, ki so bile ustanovljene z namenom preprečitve odlaganja odpadkov v Kovorju v daljšem časovnem obdobju.
- Manjše vzdrževanje na občinski cesti Zvirče – Kovor (zaradi iz tovornjakov izpadlih odpadkov in zaradi razbremenitve tovornega prometa).

SLABOSTI:

- Ne bo več mogoče brezplačno sprejemanje in odlaganje gradbenih in kosovnih odpadkov, cene odlaganja pa bodo višnje.
- V občini Tržič ne bomo imeli odlagališča za odlaganje gradbenih odpadkov. Najbližje odlagališče gradbenih odpadkov je v gramozni jami v občini Naklo (upravljavec GGD).
- Cena obdelave in odlaganja odpadkov se za občane podraži. Trenutno občani Tržiča plačujejo eno najnižjih cen odlaganja odpadkov. Stroška obdelave,

stroška finančnega jamstva in stroška infrastrukture občani Tržiča trenutno ne plačujejo in se krije iz prihodkov dovoza odpadkov iz drugih občin.

- Ni več prihodkov za Komunalo Tržič d.o.o. zaradi odpadkov iz drugih občin.
- Ni več prihodkov KS Kovor zaradi odškodnine zaradi odlaganja odpadkov na odlagališču.
- Potrebno zelo skrbno ravnanje občanov z odpadki,
- Nezapolnjeno (neizkoriščeno) odlagališče je potrebno zapreti.

PRILOŽNOSTI:

- Dvignili bomo delež ločeno zbranih odpadkov v naši občini,
- Spodbudili bomo večjo zavest občanov pri ravnanju z odpadki

NEVARNOSTI:

- Pojavljanje divjih odlagališč,
- Nenadzorovana rast cen za obdelavo in odstranjevanje komunalnih in drugih odpadkov,

Zaprosimo za podaljšanje obratovanja odlagališča vsaj še za eno leto

Uvodoma je potrebno omeniti, da po 31. 12. 2015 v nobenem primeru ne bo več mogoče odlagati neobdelanih komunalnih odpadkov. Odlagali bi se lahko zgoj industrijski, kosovni, gradbeni in inertni odpadki ter odpadki, ki vsebujejo azbest.

PREDNOSTI:

- Ohranimo odlagališče za gradbene odpadke.
- Odlagališče v celoti zapolnimo in zapolnjeno zapremo.

SLABOSTI:

- Še naprej obremenjujemo KS Kovor z povečanim tovornim prometom,
- Ostaja razkol med prebivalci KS Kovor glede dovoza odpadkov
- Ostajajo (sicer manjši, kot do 31. 12. 2015) vplivi na okolje,
- Poskus podaljšanja OVD zahteva določene svetovalno administrativne stroške, izid (pridobitev podaljšanja ali ne) pa je negotov.

PRILOŽNOSTI:

- Dovažamo industrijske in druge odpadke ter tako realiziramo prihodke, ki znižujejo splošne stroške na drugih dejavnostih v Komunali Tržič.
- Občina Tržič bi zaradi oddaje odlagališča v najem realizirala prihodke v občinskem proračunu.
- KS Kovor dobiva odškodnino ves čas obratovanja odlagališča.

NEVARNOSTI:

- Potrebna nova presoja vplivov na okolje v izdelavo katere je potrebno vključiti javnost. Predvidevamo, da bi NCI Kovor temu ostro nasprotovala in bi se pridobivanje podaljšanja OVD zavleklo v nekaj let. Takrat pa ne bi več pridobili odpadkov za odlaganje.
- Nasprotovanje podaljšanju OVD prebivalcev ob Cesti na Brdo; Ob njihovem nasprotovanju se bi pridobitev novega OVD zavlekla v nekaj let – posledice bi bile enake kot v prejšnji alineji.
- Povzročitelji odpadkov bi se osredotočili za odlaganje na druga odlagališča in ne bi imeli zadostnih količin za odlaganje.

V letu 2010 se je poenotila politična odločitev o usodi odlagališča nenevarnih odpadkov v Kovorju in sprejet je bil sklep, da se Komunali Tržič dovoli odlaganje odpadkov iz drugih slovenskih občin. Komunala Tržič je pričela s postopki pridobitve OVD za

odlagališče in ob aktivnostih Nove civilne iniciative Kovor in nekaj posameznih krajanov Kovorja in Zvirč za preprečitev izdaje OVD s strani ARSO-a, je trajalo več kot dve leti, da je ARSO izdal OVD za odlagališče nenevarnih odpadkov Kovor. Ob sedanjem ponovnem napovedanem nasprotovanju dela prebivalstva kraja Kovor podaljšanju obratovanja odlagališča Kovor je prav tako pričakovati, da bodo postopki trajali podobno dolgo, kot so pri prvotnem pridobivanju OVD. Zato je uspešnost dejanske zapolnitve odlagališča zelo vprašljiva kljub temu, če bi v cca dveh letih pridobili odločbo o spremembi OVD. Imetniki odpadkov za odlaganje se bodo v tem času preusmerili na druga odlagališča, ki imajo dolgoročno dovoljenje za odlaganje odpadkov. Ker gre tu za sklenjene več letne pogodbe med odlagališči in imetniki odpadkov za odlaganje, ni pričakovati, da bi lahko v Kovorju po pridobitvi OVD uspeli v kratkem času pridobiti zadostne količine odpadkov za zapolnitev odlagališča v Kovorju.

Zato je naša ocena, da bi imel poskus pridobitve odločbe o podaljšanju OVD za odlagališče Kovor kljub uspešno pridobljeni odločbi negativen rezultat in bi povzročil obilo napetosti med prebivalci Kovorja in Zvirč. Predlagamo, da sledimo trenutno veljavnemu OVD in z 31. 12. 2015 zaključimo z odlaganjem odpadkov na našem odlagališču ter v naslednjih treh do petih letih odlagališče Kovor saniramo in rekultiviramo.

Posledično mora Občina Tržič pričeti z postopki izbire izvajalca gospodarske javne službe "obdelave komunalnih odpadkov" ter "odstranjevanja komunalnih odpadkov po obdelavi". Komunala Tržič namreč po 31. 12. 2015 nima več infrastrukture, ki bi omogočala opravljanje teh dveh gospodarskih javnih služb.

Komunala Tržič je vrsto let izvajala vse naloge obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja z odpadki. Na podlagi 149. Člena Zakona o varstvu okolja so to:

- Zbiranje vseh vrst komunalnih odpadkov,
- Obdelava mešanih komunalnih odpadkov,
- Odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja mešanih komunalnih odpadkov

V občini Tržič smo v letu 2014 zbrali naslednje količine odpadkov:

VRSTA ODPADKA	KOLIČINA V KG
Mešani komunalni odpadki:	1.413.620
Kosovni odpadki za odlaganje	178.940
Biološko razgradljivi odpadki	490.920
Ločeno zbrana embalaža	711.558
Ostali ločeno zbrani odpadki predani v nadaljnjo predelavo (nevarni odpadki, gume, bela tehnika, elektronske naprave, sveče, ...)	876.256
Industrijski odpadki	150.250
SKUPAJ	3.821.544

Iz tega izhaja, da smo v letu 2014 na območju občine Tržič ločeno zbrali 63 % odpadkov.

Komunala Tržič je kot upravljavec odlagališča nenevarnih odpadkov v Kovorju v zadnjem obdobju, ko so predpisi to omogočali, izvajali poleg odlaganja odpadkov tudi obdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Seveda je bil pogoj za opravljanje teh služb veljavni OVD odlagališča nenevarnih odpadkov v Kovorju. Po 31. 12. 2015 bo potrebno odpadke, ki nastajajo na območju občine Tržič predajati v predelavo na eno od centrov za obdelavo odpadkov, ki obratujejo ali pa bodo obratovali v bodoče v Sloveniji.

Odpadki, ki jih je potrebno predati v obdelavo v center za obdelavo odpadkov so mešani komunalni odpadki, kosovni odpadki, ki se ne dajo reciklirati ter biološko

razgradljivi odpadki. Vse ostale odpadke se oddaja pooblaščenim zbiralcem ali shemam, ki so oblikovane za posamezne vrste odpadkov.

Ker Komunala Tržič ne bo več razpolagala z infrastrukturo za obdelavo in odstranjevanje odpadkov, bi lahko gospodarski javni službi obdelava mešanih komunalnih odpadkov in odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja mešanih komunalnih odpadkov izvajala zgolj z podizvajalci. Komunala Tržič mora skladno z Zakonom o javnem naročanju (ZJN-2) izvesti javno naročilo za izbiro podizvajalca. Kot storitev po ZJN-2 se v postopku oblikuje ponudba tržne storitve, saj ponudnik ni dolžan upoštevati metodologijo o oblikovanju cen, ki jo določa Uredbe o metodologiji oblikovanja cen občinskih javnih služb varovanja okolja (v nadaljevanju MEDO) s čimer obstaja upravičeno tveganje, da bo cena storitve višja, kot bi bila v kolikor bi bila le-ta oblikovana skladno z MEDO.

Nasprotno lahko tveganje višje cene rešimo tako, da občina Tržič samostojno brez posrednika tj. Komunale Tržič pristopi k iskanju koncesionarja, ki bo ti dve gospodarski javni službi opravljal v naslednjih letih. Gospodarsko javno službo zbiranje vseh vrst komunalnih odpadkov pa bi še naprej izvajala Komunala Tržič, saj razpolaga z vso tehnično opremo in ustrezno kadrovske zasedbo, da se ta služba kvalitetno opravlja tudi v bodoče.

Občina Tržič ima pri podelitvi koncesije za gospodarski javni službi obdelava mešanih komunalnih odpadkov in odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja mešanih komunalnih odpadkov dve pravno-formalne možnosti:

1. Horizontalna (direktna) podelitev koncesije brez razpisa po principu "In-house" oddaje posla. Za tovrstno podelitev mora biti med drugim izpolnjen tudi pogoj, da je bodoči koncesionar v javni lasti lokalnih skupnosti ali države. Običajno so to javna podjetja in zanje je značilno dolgoročno stabilno poslovanje ne glede na vplive sprememb v poslovnem okolju.
2. Podelitev koncesije na podlagi izbire z javnim razpisom. Na ta razpis se lahko prijavijo vsa javna in zasebna podjetja.

V nadaljevanju podajamo analizo prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti možnosti podelitve koncesije za gospodarski javni službi obdelava mešanih komunalnih odpadkov in odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja mešanih komunalnih odpadkov.

PREDNOSTI

Direktna podelitev koncesije:

- Pogodbe se sklepajo po predhodni analizi pogojev sodelovanja direktno, brez javnih razpisov kar bistveno skrajša postopek in ni možnosti pritožb na odločitev koncedenta.
- Stabilnost dogovorjenega sistema in predvidljivi pogoji v vsem času trajanja koncesije.
- Ker gre za koncesionarja, ki je javno podjetje so cene storitve stroškovno oblikovane skladno z MEDO z minimalnim dovoljenim dobičkom na vložena osnovna sredstva.
- Zasebnega kapitala ni v javnih podjetjih zato tudi ni interesa zasebnega kapitala po dobičku iz dejavnosti gospodarskih javnih služb.
- Javno podjetje mora zasledovati vidik javnega interesa.

Podelitev koncesije na podlagi razpisa:

- Pogoje podelitve koncesije določa občina.
- Doba sklenitve koncesije je lahko relativno kratka in zato obstaja možnost obdobjnega preverjanja cen na trgu.
- Cena je vnaprej znana za celotno obdobje trajanja koncesijskega razmerja.

SLABOSTI

Direktna podelitev koncesije:

- Skupna končna cena storitve (strošek infrastrukture in strošek storitve) je ob sklenitvi koncesije nedorečena. Operira se lahko zgolj z okvirno skupno ceno saj nam niso znani vsi operativni stroški centra za obdelavo odpadkov, kar je odvisno tudi od zasedenosti kapacitet centra.
- Možnosti vplivanja interesnih skupin pri izbiri tehnologij za obdelavo in odstranjevanje odpadkov, za katere ni nujno, da so najbolj optimalno izbrane.
- Praviloma gre za dolgoročne zaveze kljub temu, da so okoljevarstvena dovoljenja izdana za krajše obdobje od trajanja koncesij (npr. Za odlagališče veljajo OVD največ 10 let).

Podelitev koncesije na podlagi razpisa:

- Dolgotrajen postopek izbire koncesionarja (postopki razpisa, odločanja na občinskem svetu, ...).
- Zasebni kapital vedno išče priložnost za ustvarjanje dobička in kot tak je lahko zelo neugoden poslovni partner.

PRILOŽNOSTI

Direktna podelitev koncesije:

- Z sovlaganji vplivati na bodoči razvoj tehnologij za obdelavo in odstranjevanje odpadkov in tako posredno vplivati na višino cen storitve.

Podelitev koncesije na podlagi razpisa:

- V kolikor bodo koncesije kratkotrajnejše bo možnost izbire med obrati, ki imajo naprednejše in cenejše tehnologije za izvajanje storitev.

NEVARNOSTI

Direktna podelitev koncesije:

- Centri, ki so se gradili z javnimi sredstvi (lokalna skupnost, država, EU) so praviloma predimenzionirani, zato so največkrat tudi predvideni obratovalni stroški (pre)visoki. V prihodnosti se bo stopnja ločevanja odpadkov v Sloveniji še dvigovala in zato bodo količine odpadkov potrebnih obdelave in odlaganja padale. Zasedenost obrata se bo tako zmanjševala in bo zato cena storitve bolj obremenjena z fiksnimi stroški – torej bi lahko rastla.
- Obstaja nevarnost spremembe zakonodaje, ki ne bo več spodbujala krožnega gospodarstva (ponovne rabe surovin iz odpadkov). V tem primeru bodo lahko obstoječe tehnologije zastarele, stroškovno neupravičene ali celo neuporabne. Dolgoročno koncesijsko razmerje pa ne bo dovolilo izstopa iz takega poslovnega razmerja oz. bo možno ob plačilu odškodnine.

Podelitev koncesije na podlagi razpisa:

- Možni zapleti pri izbiri koncesionarja (razpisi, pritožbe, razveljavitve, ...).
- Če koncesionarju tržne razmere ne bodo zagotavljale ustreznega donosa ali bo le-ta celo negativen, lahko odpove pogodbo o izvajanju storitev GJS in podjetje prekine z opravljanjem dejavnosti (insolventni postopki).

Osnovna značilnosti gospodarskih javni služb je, da morajo biti stabilne ne glede na razmere v poslovnem okolju. Prav tako mora biti cena le-teh oblikovana solidarnostno enaka za vse uporabnike. Pri tem pa ni nujno, da je cena resnično najnižja na trgu, saj so tveganja zagotavljanja stabilnosti sistemskih rešitev vključena v ceno storitve. Seveda ob predpostavki, da ta tveganja stroškovno niso previsoko ovrednotena.

Posledično ocenjujemo, da je največja prednost direktne podelitve koncesije v stabilnosti sistema, največja prednost podelitve koncesije na podlagi razpisa pa najnižja cena v danem trenutku.

Pripravila:
Mag. Mojca Aljančič
Vodja UGGJS

Sebastijan Zupanc
Direktor Komunala Tržič d.o.o.

Drago Zadnikar, spec.
DIREKTOR OBČINSKE UPRAVE